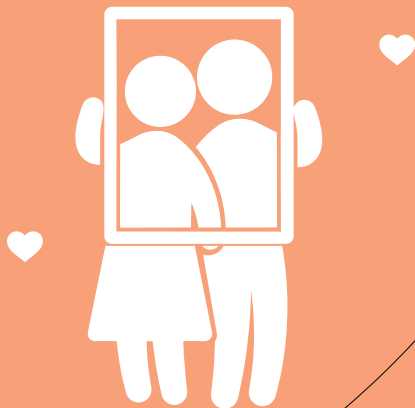


LYTIŠKAI PLINTANČIOS INFEKCIJOS

Kā būtina iesaistīti?





Lytiškai plintančios infekcijos (LPI) pagal jų sukėlėją skirstomos į bakterines, parazitines ir virusines. Egzistuoja gausybė skirtingų bakterijų, parazitų ir virusų, kurie perduodami lytinių santykių metu.



bakterija



virusas



grybas



pirmuonis

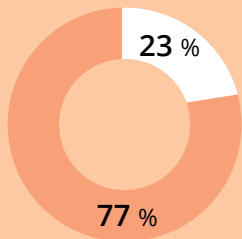
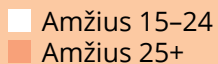


parazitas

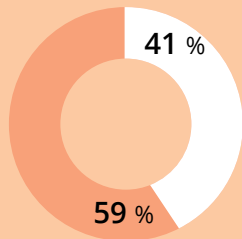
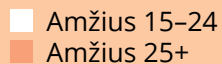
2014 metų Kauno visuomenės sveikatos centro duomenimis,

dažnai LPI užsikrečia jauni, lytiškai aktyvūs jaunuoliai.

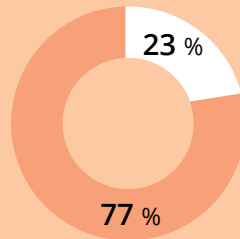
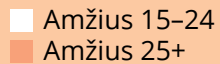
ŽIV



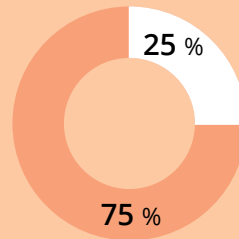
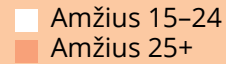
Gonokokinė infekcija



Chlamidiozė



Sifilis



Kada verta atsisakyti sekso?

- Jei tai darai dėl smalsumo.
- Jei taip elgiasi tavo bendraamžiai ir tu nori pritapti.
- Jei esi neblaivus.
- Jei nori patikti (įtikti) kitam.
- Jei jauti spaudimą.
 - Jei turi bent menkiausią abejonę.
 - Jei nesi pasirengęs(-usi) turėti vaikų.
 - Jei negali užtikrinti savo ir partnerio(-ės) apsaugos.

VENK INTYMUMO SU TAIS,
KURIE DAŽNAI KEIČIA
PARTNERIUS,
VARTOJA NARKOTIKUS
AR TURI RIMTŲ
PRIKLAUSOMYBIŲ.

Kada tinkamas laikas seksui?

Jei esi pilnametis ir sutikai žmogų, kuriuo gali visiškai pasikliauti ir jūs kuriate bendrą ateitį. Jei neabejodami pasirinktumėte priimti naują gyvybę į savo gyvenimą ir turite reikiamas sąlygas tai padaryti.

Kaip išvengti LPI?

100% veiksmingas būdas, padedantis apsaugoti nuo LPI, yra visiškas susilaikymas nuo lytinių santykių. Ištikimybe pagrįsti santykiai su vienu ir tuo pačiu partneriu taip pat laikomi saugiais.

Kitas būdas apsaugoti nuo LPI yra prezervatyvų naudojimas. Tačiau jis neapsaugo nuo visų LPI, nes dalis šių ligų perduodamos sąlyčio su oda metu.



Jei esi lytiškai aktyvus, verta reguliariai lankytis pas bendrosios praktikos gydytoją, dermatologą, venerologą, ginekologą ar urologą, atlikti laboratorinius tyrimus.

Bakterijų sukeltas LPI galima išgydyti vaistais (antibiotikais ir kitais antimikrobiniais preparatais). Nenustatytos ir laiku negydomos LPI gali sukelti nevaisingumą, persileidimą arba infekcijos gali būti perduodamos vaikui.

LPI požymiai

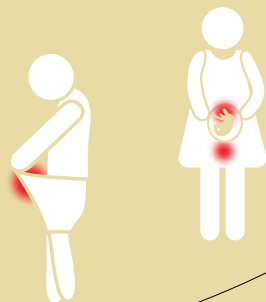
Pasireiškiantys požymiai: niežėjimas ar bėrimas, paraudimas, skausmas lytinių organų srityje; skausmas šlapinantis, neskaidrus, stipraus kvapo šlapimas; žaizdelės ar pūslelės aplink lytinius organus, prie išangės ar burnoje; spazmai, maudimas pilvo srityje; genitalijų karpos; kraujo pasirodymas po lytinių santykių; išskyros iš šlapimo ir lytinių organų.

Tačiau dažnai LPI užsikrėtę asmenys nejaučia jokių simptomų. Pasitaiko, kad užsikrėtęs asmuo pastebi simptomus, kurie greitai pranyksta, arba LPI požymiai pasireiškia po kelių savaičių, mėnesių ar net metų.



Sifilis

Tai rimta bakterijos (*Treponema pallidum*) sukeliama liga. Sifilis yra pagydoma liga, jei gydyti pradedama pirminiuose ligos vystymosi etapuose. Liga pasireiškia bėrimais lyties organuose, plaukuotoje galvos dalyje, burnos gleivinėje. Negydoma infekcija sukelia sąnarių skausmus, plaukų slinkimą ir kepenų uždegimą. Vėliau sifilis paveikia nervų sistemą, širdį ir kaulus, paskutinėje ligos stadijoje žmogus susergera psichine liga arba paralyžiumi. Šia liga gali užsikrėsti infekuotos motinos vaisius.



Gonorėja



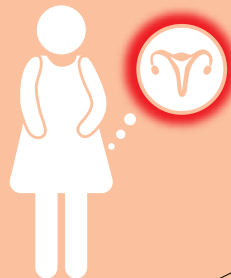
Gonorėją sukelia bakterija (*Neisseria gonorrhoeae*), gyvenanti lyties organų, akių, gerklės, išeinamosios angos gleivinėje. Simptomai pasireiškia praėjus 3–5 dienoms po infekcijos patekimo į organizmą. Dažniausiai atsiranda pūlingos išskyros ir skausmas šlapinantis, kartais nepastebima jokių ligos simptomų. Laiku nediagnozuota ir negydoma liga progresuoja ir gali sukelti nevaisingumą. Gonorėja yra pagydoma liga, jei gydymas pradedamas pirminiuose ligos vystymosi etapuose.



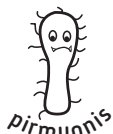
Chlamidiozė



Tai labai dažnai pasitaikanti infekcija, kurią sukelia bakterija (*Chlamydia trachomatis*). Dažnai nėra jokių šios infekcijos simptomų. Jei jie pasireiškia, dažniausiai vargina nemalonius pojūtis, skausmas pilvo srityje, deginantis jausmas šlapinantis. Negydoma liga gali sukelti šlapimtakio, gimdos kaklelio, išeinamos angos gleivinių, akių junginės uždegimus, nevaisingumą, pažeisti sąnarius.

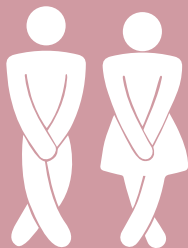


Trichomonozė



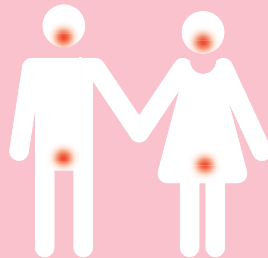
Trichomonozės sukėlėjas (*Trichomonas vaginalis*) ilgą laiką gali gyventi organizme nesukeldamas jokių negalavimų. Moterims įvairių simptomų pagausėja menstruacijų metu.

Joms trichomonozė gali sukelti ūmų vaginitą, kuriam būdingas makšties gleivinės paraudimas, gausios žuvies kvapo išskyros, kraujo priemaišos. Dažnai vargina niežėjimas, deginimo pojūtis, skausmas lytinių organų srityje. Negydomi uždegimo procesai gali pasiekti gimdos kaklelį, apimti dubenį.



Genitalijų herpes

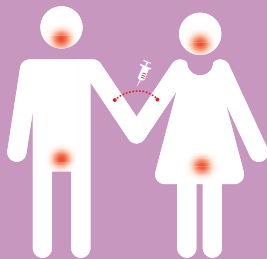
Šią infekciją sukelia virusas (*Herpes genitalis*), kuris įsitvirtina nervų šaknelių galuose ir išlieka visą žmogaus gyvenimą. Infekcijos vietoje (ant lūpų, veido, burnoje ar ant lytinių organų) atsiranda nedidelės pūslelės. Pūslelės plyšta po 2–4 dienų ir pamažu sugyja. Ligos požymiai gali pasireikšti 3–4 kartus per metus, tačiau pamažu jos intensyvumas mažėja. Gydoma simptomiškai.



Hepatitis B



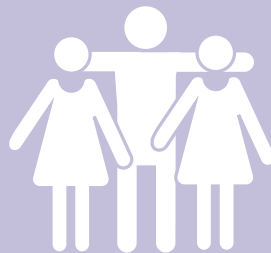
Hepatitis B virusas sukelia kepenų uždegimą. Virusas gali būti perduodamas per kraują ir lytinius kontaktus. Požymiai: karščiavimas, nuovargis ir gelta, kartais simptomų nebūna. Negydant infekcijos, gali išsivystyti lėtinė kepenų liga arba vėžys. Liga gydoma antivirusiniais vaistais. Profilaktiškai nuo šios ligos galima pasiskiepyti.



ŽIV / AIDS



ŽIV – žmogaus imunodeficito virusas, naikinantis žmogaus imuniteto ląsteles, saugančias organizmą nuo bakterijų, virusų, grybelių, pirmuonių. Paskutinė ŽIV infekcijos stadija vadinama AIDS – įgytu imunodeficito sindromu. Liga būna be simptomų ir plinta lytinių santykiu metu, per kraują, ŽIV infekuota motina gali užkrėsti savo vaiką gimdymo ar žindymo krūtimi metu. Laiku pradėjus gydymą, liga tampa beveik neužkrečiama lytinių santykiu metu, o gyvenimo trukmė beveik nepakinta.



Genitalijų karpos



Karpas sukelia žmogaus papilomos virusas (ŽPV). Jos atsiranda lytinių organų srityje ir labai lengvai perduodamos lytinių santykių metu. Karpos lengvai pastebimos, jei jų yra kūno išorėje, tačiau sudėtinga jas aptikti, jei jos yra makšties viduje ar ant gimdos kaklelio. Kiekvienai karpai šalinti taikomi skirtingi metodai. Nustatyta, kad maždaug 90 proc. ŽPV infekcijos atvejų praeina savaime per porą metų. Tačiau kartais ŽPV infekcija organizme sukelia uždegimą arba kitų sveikatos problemų. Kai kurių tipų ŽPV gali sukelti audinių supiktybėjimą ir vėžį. Nuo kai kurių ŽPV tipų yra galimybė pasiskiepyti.



Niežai

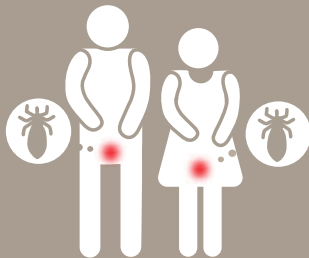
Niežus (*Scabies*) sukelia erkės, kurios matomos mikroskopu. Apvaisintos patelės rasia urvus odoje ir ten deda kiaušinėlius. Per kelias savaites patelė padeda dešimtis kiaušinėlių ir žūva. Iš kiaušinėlių per kelias dienas išsirita lervos, kurios prasigraūžia į odos paviršių ir per kelias savaites (14–17 d.) subręsta. Odos paviršiuje gyvenantys patinėliai jas apvaisina. Užsikrečiama artimo, intymaus kontakto metu, šeimoje per daiktus, drabužius, patalynę.



Kirkšninės utėlės

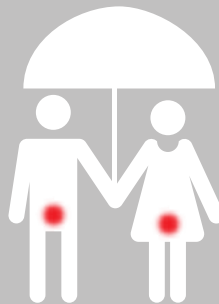


Kirkšninės utėlės (*Pediculosis pubis*) – smulkus žmogaus parazitas, gyvenantis visuose plaukuose, išskyrus galvos. Dažniausiai užsikrečiama lytinių santykių metu nuo užsikrėtusio asmens. Utėlės gyvena 17–26 dienas, o per tą laiką suaugusi utėlė padeda apie 50 kiaušinėlių, kuriuos pritvirtina ant plaukų.



Kandidamikozė

Kandida genties grybelis (*Candida albicans*), sukeliantis kandidamikozę, yra labai paplitęs. Jis yra perduodamas tiek lytiniu, tiek buitiniu keliu. Infekcija gali pažeisti lytinius organus, burną. Liga paūmėja vartojant antibiotikus, sergant cukriniu diabetu, menstruacijų metu.



JEI TAU BUVO NUSTATYTA
LYTIŠKAI PLINTANTI INFEKCIJA,
BŪTINAI PASIKALBĖK APIE TAI SU SAVO
PARTNERIU, NES JIS TAIP PAT GALI BŪTI
UŽSIKRĖTĘS. JEI VIENAS IŠ PARTNERIŲ
NESIGYDO, YRA DIDELĖ TIKIMYBĖ
INFEKCIJA UŽSIKĖSTI PAKARTOTINAI.





**KAUNO MIESTO SAVIVALDYBĖS
VISUOMENĖS SVEIKATOS BIURAS**



Aušros g. 42 A Kaunas

Tel. (8 37) 45 47 17

Faks. (8 37) 33 32 04

El. paštas info@kaunovsb.lt

www.kaunovsb.lt

LR sveikatos apsaugos ministerijos lėšomis

